

RELACION SHPJEGUES

PËR

PROJEKTVENDIMIN

“PËR MIRATIMIN E KËRKESAVE PËR MENAXHIMIN E NËNPRODUKTEVE TË KAFSHËVE, QË NUK SYNOHEN PËR T’U KONSUMUAR NGA NJERIU”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Qëllimi i këtij vendimi është të përcaktojë rregullat për menaxhimin e nënprodukteve nga kafshët që nuk synohen për t’u konsumuar nga njeriu, në mënyrë që të parandalojë dhe minimizojë rreziqet ndaj shëndetit të njeriut dhe kafshëve që vijnë nga këto produkte dhe në veçanti të mbrojtë sigurinë e ushqimit dhe zinxhirit ushqimor në vend.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Ky projektvendim u hartua si nevojë e detyrimit ligjor, specifikisht nenit 36 të ligjit 10463/2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndryshuar dhe është në përputhje me programin e përgjithshëm analitik të projektakteve për vitin 2022. Projektvendimi është parashikuar të miratohet në tremujorin e tretë të vitit 2022 në Planin Kombëtar për Integrimin Evropian 2022-2024.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Miratimi i këtij projektakti, i cili rrjedh si detyrim i nenit 36 të ligjit 10463/2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndryshuar, do të plotësojë kuadrin ligjor për menaxhimin e mbetjeve. Deri më tani, nënproduktet nga kafshët që nuk janë për konsum njerëzor, nuk janë

menaxhuar sipas standardeve mjedisore, në shkallën e duhur. Nëpërmjet këtij vendimi, operatorëve u përcaktohen detyrat se si duhet t'i administrojnë nënproduktet e kafshëve sipas standardeve të Bashkimit Europian.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, ka ndërmarrë nismën për hartimin e këtij akti në:

- përputhje me rregulloren e BE-së 1069/2009/EC “Rregullat e shëndetit në lidhje me nënproduktet e kafshëve dhe produktet e përftuara prej tyre jo të destinuar për konsum njerëzor”;
- përputhje me rregulloren 142/2011 “Mënyrat e aplikimit të rregullores (KE) nr. 1069/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit”;
- mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës;
- mbështetje të nenit 36, të ligjit nr.10463, datë 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve” të ndryshuar

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS E BE (PËR PROJEKTAKET NORMATIVE)

Projektvendimi i hartuar ka transpozuar pjesërisht rregulloren 1069/2009/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 21 Tetor 2009, “Rregullat e shëndetit në lidhje me nënproduktet shtazore dhe produktet e përftuara prej tyre të destinuar për konsum njerëzor” (GZ L 300, 14.11.2009, fq.001-0033) si dhe rregulloren 142/2011 të Komisionit, dt. 25 shkurt 2011 “Që përmban mënyrat e aplikimit të rregullores (KE) nr. 1069/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit e cila përmban normat sanitare përsa i përket nënprodukteve me origjinë shtazore dhe produkteve derivate që nuk janë të destinuar për konsum nga njerëzit.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Projektvendimi është i ndarë në 19 nene ku:

Relacion shpjegues për projektvendimin “Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t'u konsumuar nga njeriu”

1. Në nenet 1, 2 dhe 3 paraqiten dispozita të përgjithshme që përfshijnë qëllimin, fushën e zbatimit si dhe përkufizimet e përgjithshme të nevojshme për të qartësuar aktin e propozuar. Neni 3 në pikën 1 përcaktohen se kush janë Autoritetet kompetente ligj zbatuese të përfshira në zbatimin e këtij vendimi. Janë disa autoritete kompetente ligj zbatuese të përfshira të cilat janë në varësi të dy ministrive që kanë role të ndryshme dhe në sasi të ndryshme në kontrollin e sistemit të nënprodukteve me origjinë shtazore ndaj lind dhe nevoja e përcaktimit të tyre në këtë vendim.
2. Neni 4 përmban rregullat për prodhimin, përpunimin, magazinimin, transportin, tregtimin dhe eliminimin e nënprodukteve shtazore dhe produkteve derivate.
3. Neni 5 përcakton detyrimin dhe kushtet e licencimit për përpunimin e nënprodukteve me origjinë shtazore dhe deri tek eliminimi i mbetjeve apo mbetjeve me origjinë shtazore. Licencimi bëhet sipas kërkesave të ligjit të licencimit. Ky nen përcakton kërkesat teknike që duhet të plotësojë një biznes që operon në fushën e nënprodukteve shtazore për t'u licencuar. Neni përcakton dhe se mos plotësimi i këtyre kushteve teknike përbën shkak për pezullimin ose heqjen e licencës. Ky nen kërkon nga subjektet të cilat prodhojnë nënprodukte me origjinë shtazore të lidhin një kontratë me një përpunues të nënprodukteve me origjinë shtazore. Qëllimi është që çdo subjekt të përcaktojë se çfarë do të bëjë me këto nënprodukte me qëllim mbrojtjen e mjedisit nga ndotjet. Fermat e mbarështimit të kafshëve përjashtohen nga detyrimi për t'u pajisur me licencë për prodhimin vetëm të plehut organik dhe të biogazit duke përdorur plehun e stallës që ata prodhojnë vetë, për ta përdorur për përdorim vetjak për plehërimin e tokës në pronësi të tyre. Ndërsa të gjitha bizneset që duan të mbledhin plehun e stallës për të prodhuar pleh që më pas e hedhin në treg do të licencohen. Ky përjashtim nuk prek detyrimin e fermave për t'u pajisur me leje mjedisore sipas ligjit për licencat mjedisore. Ky nen përcakton dhe detyrimin e të gjitha subjekteve që përpunojnë nënprodukte me origjinë shtazore që të njoftojnë autoritetet kompetente sa herë që ata ndërpresin në mënyrë vullnetare aktivitetin ose aktiviteti është ndërprerë nga një autoritet kompetent dhe sa herë e rifillojnë atë me qëllim që të jenë nën monitorim të vazhdueshëm nga autoritetet e kontrollit dhe inspektimit. Pika 12 e këtij neni përmban dhe

Relacion shpjegues për projektvendimin "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t'u konsumuar nga njeriu"

arsyet e licencimit. Çdo subjekt mund të ushtrojë aktivitet vetëm për ato veprimtari për të cilat është licencuar. Kjo nuk paragjykon mundësinë e ushtrimit të aktiviteteve të tjera të përpunimit të nënprodukteve shtazore për të cilat duhet të licencohet sipas kërkesave teknike të shtojcës së dytë. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural publikon në faqen zyrtare të saj një listë me të gjithë operatorët e licencuar me qëllim vënien në dispozicion të të gjithë operatorëve që prodhojnë nënprodukte me origjinë shtazore me qëllim që t'i njohë ata me operatorët e disponueshëm që bëjnë përpunimin e nënprodukteve me origjinë shtazore. Kjo është edhe një kërkesë e të gjitha rregulloreve të Bashkimit Evropian. Kjo listë merret nga ekstrakti i QKB.

4. Neni 6 përcakton kushtet e ndërtimit të qendrave të grumbullimit dhe detyrimet e tyre. Qendrat e grumbullimit bëhen me iniciativë private dhe licencohen. Ky nen përcakton detyrimin e pushtetit vendor për t'u pajisur me qendra grumbullimi për mbledhjen të vetëm kadavrave të kafshëve të egra (përfshirë kafshët e braktisura që jetojnë në rrugë) të cilat ngordhin ose eliminohen nga shërbimi veterinar shtetëror në vijim të aktivitetit vetetinar.
5. Neni 7 përcakton kushtet dhe normat e transportit të nënprodukteve me origjinë shtazore dhe mbetjeve ose mbetjeve me origjinë shtazore. Edhe transporti i nënprodukteve me origjinë shtazore i nënshtrohet licencimit. Në nenin 7 janë shpjeguar normat e prodhimit, përpunimit, magazinimit, transportit dhe tregtimit të nënprodukteve shtazore dhe produkteve derivate, detyrimin e operatorëve për licensim si dhe për grumbullim apo transportim të nënprodukteve me origjinë shtazore.
6. Neni 8 përcakton detyrimin e shoqërimit të çdo lloj nënprodukti me origjinë shtazore ose mbetje apo mbetje me origjinë shtazore për t'u shoqëruar me një dokument të lëshuar nga nje mjek veterinar kur ato transportohen në territorin e Shqipërisë. Format i këtij dokumenti është i formuluar në shtojcën e tretë, formulari i këtij vendimi. Ndërsa kur nënproduktet eksportohen ato shoqërohen me një çertifikatë veterinare të hartuar sipas shtojcës së dytë të këtij vendimi.
7. Neni 9 përcakton detyrimin e subjekteve për të mbajtur regjistrin e hyrjeve dhe daljeve të nënprodukteve me origjinë shtazore dhe të derivateve të tyre. Në këtë mënyrë do të jetë e mundur dhe gjurmimimi i çdo lloj problemi të lidhur me shëndetin ose që mund të lindë nga përdorimi i nënprodukteve shtazore ose i derivateve të tyre.

Relacion shpjegues për projektvendimin "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t'u konsumuar nga njeriu"

8. Neni 10 përcakton detyrimin e hartimit të analizës së rrishtit, përcaktimin e pikave të kontrollit dhe monitorimin e tyre. Nënprodukte me origjinë shtazore për vetë natyrën e tyre janë materiale me nivel të lartë rrezikshmërie ndaj dhe është e nevojshme që të monitorohet në mënyrë që të ndërhyhet në kohë. Për vetë natyrën e saj, kjo fushë i përket për zbatim Autoritetit Kombëtar të Ushqimit.
9. Neni 11 bën kategorizimin e nënprodukteve me origjinë shtazore. Kategorizimi është detyrë ekskluzive e mjekëve veterinarë gjatë ushtrimit të aktivitetit veterinar pavarësisht institucionit ku ata e zhvillojnë këtë aktivitet. Mënyra e ndarjes në kategori është e përcaktuar në shtojcën e parë të këtij vendimi.
10. Neni 12 përcakton norma të eliminimit të nënprodukteve shtazore kur ato deklarohen si mbetje ose mbetje me origjinë shtazore. Çfarë eliminohet dhe si eliminohet përcaktohet në shtojcat e këtij vendimi. Kushtet teknike që duhet të plotësojnë inceneratorët janë të përshkruara në shtojcën e dytë të këtij vendimi. Përsa i përket groposjes kushtet janë të përcaktuara në këtë nen. Pika 14 e këtij neni përcakton përjashtime të rasteve të groposjes jashtë landfilleve të licencuara. Rastet janë të përshkruara në shtojcën e dytë të këtij vendimi dhe në rastet e fermave me jo më shumë se 10 njësi gjedhë. Një njësi gjedhë është një mënyrë teknike konvertimi, e përdorur në blegtori, e numrit të kafshëve të një ferme dhe është e barabartë me një lopë qumështi. Landfillet dhe impiantet e djegies ose impiantet e djegies për prodhimin e energjisë në funksion dhe të licencuara bazuar në ligjin “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, të ndryshuar, nuk kanë nevojë për licencim të mëtejshëm për djegien ose groposjen e mbetjeve me origjinë shtazore sipas nenit 5, pika 5, gërma c), gërma i). Ato plotësojnë kërkesat teknike të këtij vendimi deri në ditën e hyrjes në fuqi të tij me qëllim që të gjitha subjektet që prodhojnë nënprodukte me origjinë shtazore të kenë mundësi të kontraktojnë eliminimin e nënprodukteve shtazore, kur ato deklarohen si të tilla, për lidhjen e kontratave.
11. Neni 13 përcakton kushtet e përpunimit të lëkurave të kafshëve. Si çdo aktivitet tjetër dhe ato licencohen.
12. Neni 14 përcakton kushtet e prodhimit të fertilizantëve organike dhe plehut organik duke u përdorur vetëm nënproduktet me origjinë shtazore.
13. Neni 15 përcakton veprime të ndaluara me nënproduktet me origjinë shtazore me qëllim parandalimin e ndotjes së mjedisit.

Relacion shpjegues për projektvendimin “Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t’u konsumuar nga njeriu”

14. Neni 16 përcakton norma të importit dhe eksportit të nënprodukteve me origjinë shtazore. Ai ndalon importin e mbetjeve me origjinë shtazore apo të mbeturinave me origjinë shtazore. Gjthashtu ai ndalon importin e nënprodukteve me origjinë shtazore të kategorisë 1 dhe të kategorisë 2 të cilat kanë një nivel të mesëm dhe të lartë rrezikshmërie. Ai mundëson importin dhe eksportin e nënprodukteve të kategorisë 3 dhe të produkteve derivate të kësaj kategorie për përpunim dhe prodhim të produkteve derivate të kësaj kategorie që pastaj mund të përdoren në vend ose të eksportohen. Importi i nënprodukteve të kategorisë 3 mund të bëhet vetëm me miratim të Autoriteteve kompetente të përcaktuara në këtë nen.
15. Neni 17 përcakton rregullat e ushtrimit të kontrolleve zyrtare të përshkruara në shtojcën e dytë të këtij vendimi. Vetëm në përfundim të këtyre kontrolleve zyrtare do të vendosë nëse një aktivitetet do të licencohet, do të ndëshkohet, do të pezullohet ose do të mbyllet. Në kryerjen e aktiviteteve të kontrollit zyrtar dhe të inspektimit janë të përfshira disa Autoritete kompetente në varësi të dy ministrive ku secili prej tyre ka specifikat e tij, ndaj është dhe e nevojshme përcaktimi i këtyre autoriteteve në pikën 1 të nenit 3 të këtij vendimi.
16. Neni 18 parashikon marrjen e masave alternative të cilat kanë karakter të përkohshëm dhe janë individuale për subjektin që i kërkon ose për një zonë të caktuar ose një situatë të caktuar, të cilat kanë të bëjnë me rrethana të jashtëzakonshme ose rrethana specifike dhe nuk ndikojnë në ruajtjen e shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit. Këto masa merren në zbatim të kërkesave të këtij vendimi dhe vetëm për rastet e parashikuara në këtë nen.
17. Në nenin 19 përcaktohen dispozitat e fundit që lidhet me institucionet që kanë përgjegjësi për zbatimin e këtij vendimi.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E AKTIT

Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet:

- Ministria përgjegjëse për mjedisin
- Ministria përgjegjëse për veterinarinë
- Institucionet e varësisë
- Strukturat doganore
- Strukturat përgjegjëse të policisë së shtetit

Relacion shpjegues për projektvendimin "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t'u konsumuar nga njeriu"

- Strukturat përgjegjëse të policisë bashkiake

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Për hartimin e këtij projektvendimi kanë kontribuar përfaqësues të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit si dhe të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.

Projektvendimi do të dërgohet për mendim në Ministrinë e Drejtësisë, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministrinë e Shtetit për Mbrojtjen e Sipërmarrjes si edhe në Agjencinë e Mbështetjes së Vetëqeverisjes Vendore.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Miratimi i ligjit 10463/2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndyshuar ka parashikuar kostot ekonomike për hartimin dhe miratimin e çdo akti nënligjor që rrjedh nga ky ligj.

MINISTËR

Frida KRIEÇA

MINISTËR

Mirela KUMBARO FURXHI

Relacion shpjegues për projektvendimin “Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e nënprodukteve të kafshëve që nuk synohen për t’u konsumuar nga njeriu”